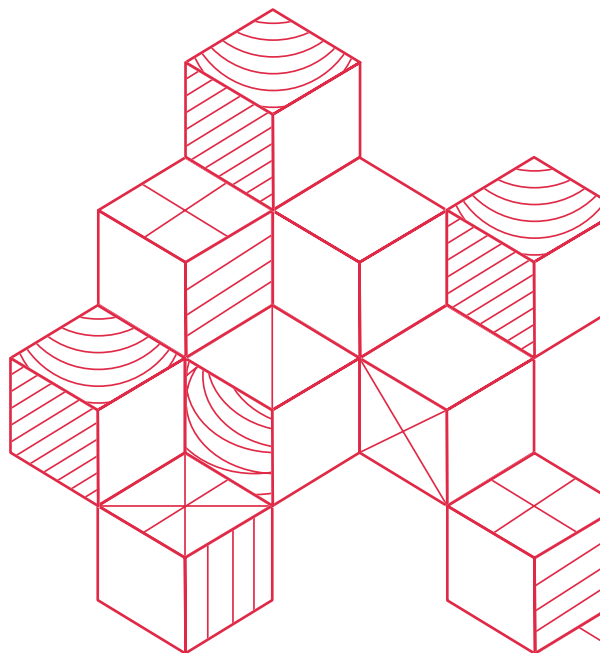
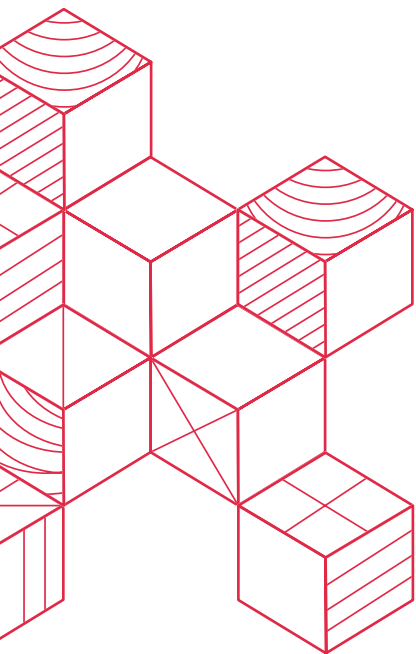
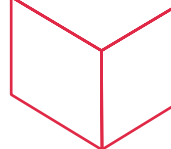

NARODOWE CENTRUM NAUKI

Broszura informacyjna

Narodowe Centrum Nauki

ul. Twardowskiego 16
30-312 Kraków
tel. +48 12 341 90 03
e-mail: biuro@ncn.gov.pl
www.ncn.gov.pl

- @NarodoweCentrumNauki
- @ncn_gov_pl
- NCN National Science Centre
- @NCN_PL
- @ncngovpl

Projekt/skład: Studio Graficzne PAPER CUT

Druk: Patent Druk

Zdjęcia (z wyjątkiem fot. na str. 9): Michał Łepecki

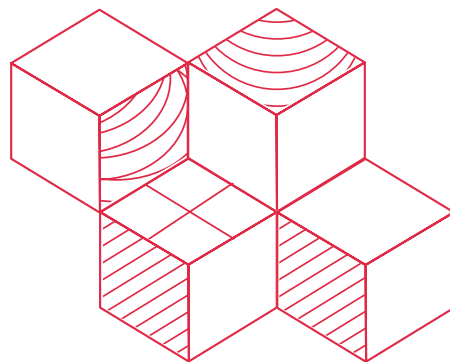
Zdjęcie na str. 9: Martyna Mazur

Narodowe Centrum Nauki

Narodowe Centrum Nauki (NCN) to agencja wykonawcza powołana do wspierania badań podstawowych, czyli prac empirycznych lub teoretycznych podejmowanych przede wszystkim w celu zdobycia nowej wiedzy o podstawach zjawisk i obserwowalnych faktów, bez nastawienia na bezpośrednie zastosowanie komercyjne. Misją NCN jest podniesienie jakości i efektywności badań dzięki konkurencyjnemu systemowi przyznawania grantów oraz działanie na rzecz wzrostu znaczenia polskiej nauki na arenie międzynarodowej. Centrum regularnie ogłasza konkursy na projekty badawcze i działania naukowe. Nasz budżet w 2024 r. to niemal 1,6 mld zł na finansowanie badań podstawowych.

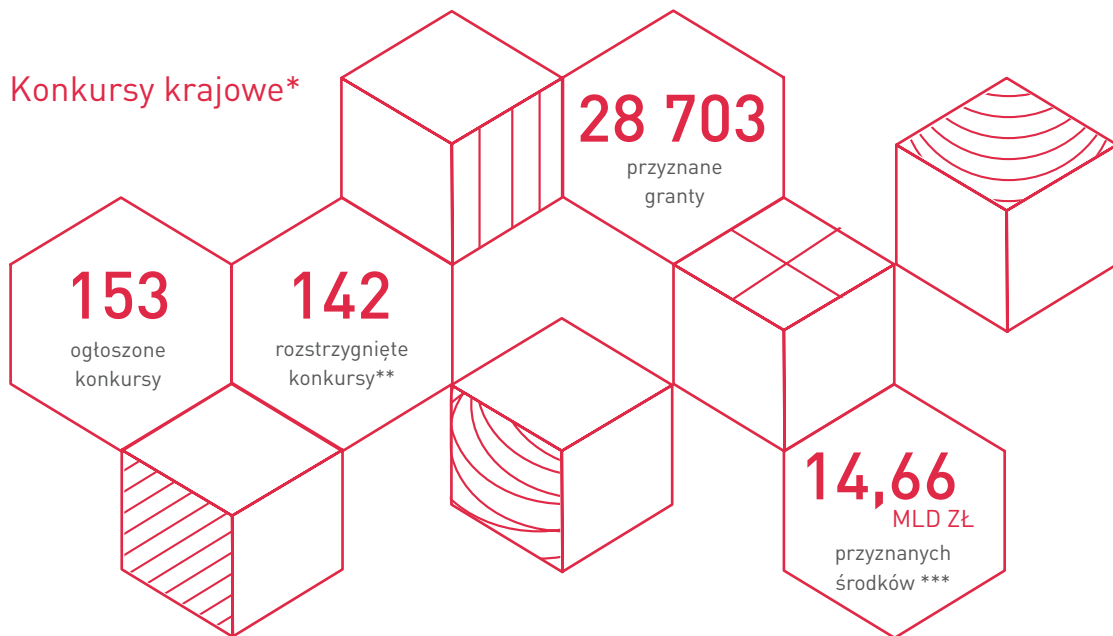
Ustawa z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Nauki weszła w życie 1 października 2010 r. Centrum oficjalnie rozpoczęło działalność 4 marca 2011 r., a kilkanaście dni później ogłosiło pierwsze konkursy. Nadzór nad NCN sprawuje minister nauki, zaś za kształt konkursów odpowiada Rada składająca się z 24 wybitnych naukowców. Pracami biura kieruje dyrektor.

NCN finansuje badania podstawowe również we współpracy z zagranicznymi instytucjami wspierającymi naukę. Jest koordynatorem programów QuantERA i QuantERA II oraz CHANSE przy wykorzystaniu środków Unii Europejskiej z programu Horyzont 2020 oraz koordynatorem działań krajowych w Europejskim Partnerstwie na rzecz Bioróżnorodności Biodiversa+ współfinansowanym ze środków Komisji Europejskiej. Centrum jest również operatorem programu „Badania” w zakresie badań podstawowych w ramach funduszy EOG i funduszy norweskich.

NCN w liczbach

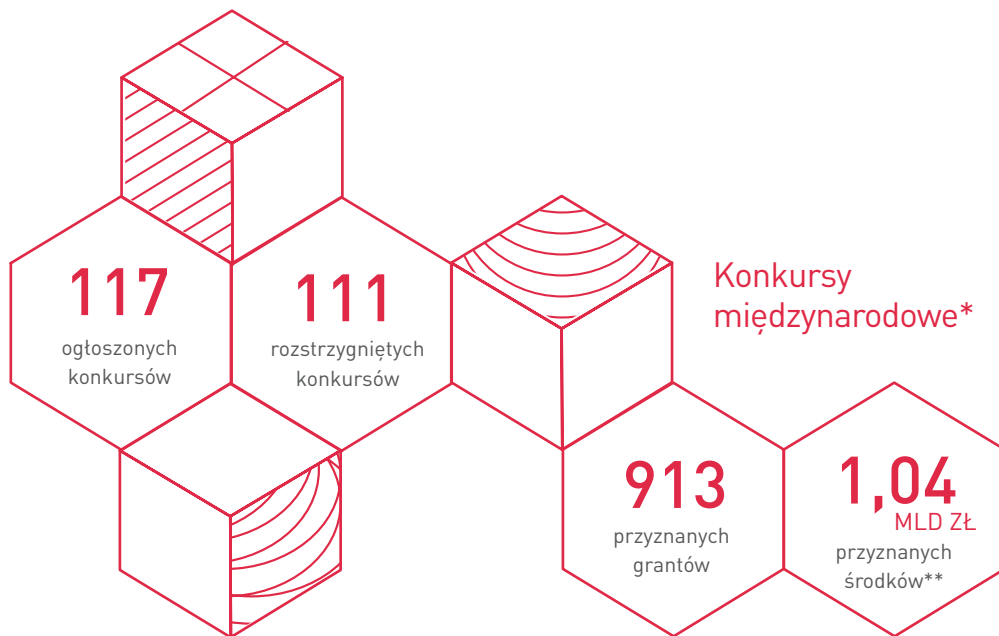
marzec 2011 – grudzień 2023

* Dane dotyczą konkursów krajowych z bieżącej oferty NCN, konkursów zawieszonych, konkursu SZYBKA ŚCIEŻKA DOSTĘPU DO FUNDUSZY NA BADANIA NAD COVID-19 oraz Specjalnego Programu dla ukraińskich naukowców, a także ścieżki OPUS LAP w obrębie konkursu OPUS. Liczba i kwota przyznanych grantów uwzględnia również granty przyznane z odwołania według stanu na koniec 2023 r.

** Liczba nie uwzględnia konkursów TANGO, które zostały rozstrzygnięte przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju.

*** Kwota obejmuje finansowanie przyznane wg decyzji, bez uwzględnienia rezygnacji i odwołań.

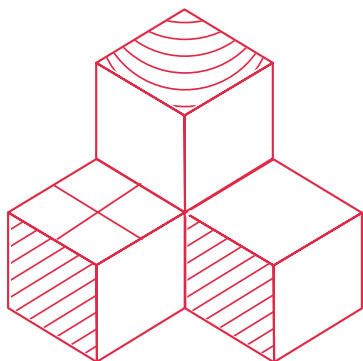
* Dane dotyczą konkursów dwu- i wielostronnych zorganizowanych w ramach współpracy międzynarodowej, konkursów POLONEZ i POLONEZ BIS dofinansowanych ze środków programu ramowego UE Horyzont 2020 w zakresie badań naukowych i innowacji na podstawie umów nr 665778 i 945339 w ramach Marie Skłodowska-Curie Actions, konkursów zorganizowanych w ramach tzw. funduszy EOG i funduszy norweskich, w tym specjalnego programu stypendialnego dla studentów i naukowców z Ukrainy nieposiadających stopnia doktora, konkursów ogłaszanych wraz z Narodową Agencją Wymiany Akademickiej (NAWA), konkursu ARTIQ oraz konkursów Dioscuri.

** Podana kwota obejmuje zarówno wkład NCN, jak i środki Komisji Europejskiej. Wliczone zostały również wnioski zakwalifikowane do finansowania w konkursach Dioscuri. Kwota obejmuje finansowanie przyznane wg decyzji, bez uwzględnienia rezygnacji i odwołań.

Struktura organizacyjna

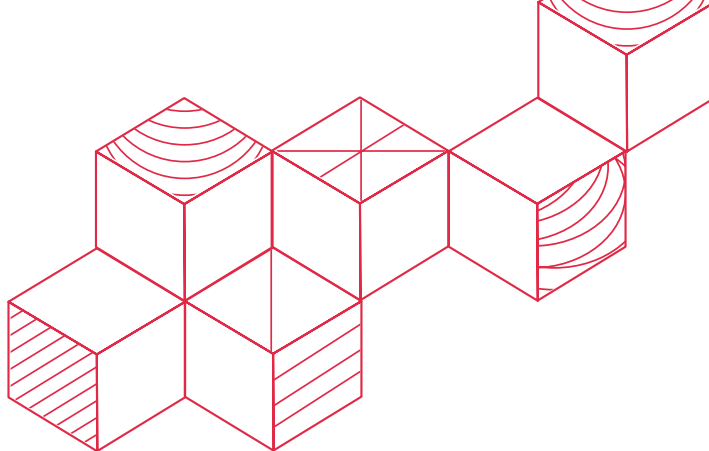
Dyrektor

kieruje działalnością Narodowego Centrum Nauki. Odpowiada za realizację zadań ustawowych i gospodarkę finansową Centrum oraz reprezentuje je na zewnątrz.

Rada NCN

jest złożona z 24 naukowców reprezentujących różne dyscypliny nauki. Rada określa m.in. priorytetowe obszary badań podstawowych zgodnie ze strategią rozwoju kraju, warunki przeprowadzania konkursów na projekty badawcze i wysokość środków na nie przeznaczonych, a także ogłasza konkursy na stypendia doktorskie i staże po uzyskaniu stopnia naukowego doktora. Wybiera również członków zespołów ekspertów oceniających wnioski o finansowanie projektów badawczych.

Koordynatorzy dyscyplin

odpowiadają za organizację prac zespołów ekspertów i przeprowadzanie konkursów na projekty badawcze i działalność naukową. Dbają o zapewnienie ich właściwego, bezstronnego i rzetelnego przebiegu. Koordynatorzy mają co najmniej stopień naukowy doktora i są wybierani w drodze otwartego konkursu. Pracują w trzech zespołach: nauk humanistycznych, społecznych i o sztuce, nauk ścisłych i technicznych oraz nauk o życiu.

Biuro NCN

to część administracyjna Centrum, składająca się z kilku działów i kilkunastu zespołów, odpowiedzialnych za udzielanie informacji wnioskodawcom, obsługę konkursów na projekty badawcze oraz organizację posiedzeń zespołów ekspertów. Pracownicy biura zajmują się również bieżącym wsparciem grantobiorców realizujących projekty, zarządzają procesem podpisywania umów o finansowanie projektów, sprawują nadzór nad ich realizacją, podejmują współpracę międzynarodową w zakresie finansowania badań.

Władze NCN

DYREKTOR
PROF. KRZYSZTOF JÓŻWIAK

Profesor Wydziału Farmacji Uniwersytetu Medycznego w Lublinie. Prowadzi badania z zakresu farmakologii molekularnej i chemii leków. Współautor ponad 100 publikacji, dwóch międzynarodowych patentów oraz kilkunastu referatów plenarnych wygłoszonych na międzynarodowych konferencjach. Redaktor i współautor monografii: *Drug Stereochemistry: Analytical Methods and Pharmacology* (2013). Kierownik grantów badawczych KBN/MNiSW, laureat programów FNP Focus i FNP Team, uczestnik konsorcjum realizującego projekt zlecony przez National Institutes of Health, USA.

Odbył dwa staże podoktorskie, pierwszy w National Institute on Aging, NIH w Baltimore, USA (2001-2004), drugi w Laboratorium Biomodelowania Międzynarodowego Instytutu Biologii Molekularnej i Komórkowej w Warszawie (2005-2007). Profesor wizytujący w Università di Bologna we Włoszech (2023). Laureat zespołowych i indywidualnej nagrody naukowej Ministra Zdrowia RP, a także nagrody UCB-Ehrlich Award for Excellence in Medicinal Chemistry (2012) przyznawanej przez Europejską Federację Towarzystw Chemii Leków.

W latach 2012-2020 członek Rady Narodowego Centrum Nauki, w której pełnił m.in. rolę przewodniczącego Komisji Nauk o Życiu. Od października 2023 dyrektor Centrum.

PRZEWODNICZĄCY RADY PROF. ROBERT HASTEROK

Biolog, cytogenetyk molekularny. Specjalista w zakresie wykorzystania technik fluorescencyjnej hybrydyzacji *in situ* w badaniach organizacji roślinnego genomu jądrowego. Karierę naukową rozwijał w trakcie licznych pobytów w zagranicznych jednostkach badawczych. Współautor ponad 100 artykułów w periodykach naukowych o zasięgu międzynarodowym. Promotor w dziesięciu zakończonych przewodach doktorskich, recenzent w licznych krajowych i zagranicznych postępowaniach awansowych.

Lider Zespołu Cytogenetyki i Biologii Molekularnej na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach. Jeden z założycieli Międzynarodowej Inicjatywy Brachypodium, brał udział w międzynarodowych projektach sekwencjonowania genomów modelowych traw Brachypodium. Członek komitetów PAN, PAU i zagranicznych towarzystw naukowych. Kierownik licznych projektów NCN, wielokrotnie przewodniczył zespołom eksperckim NCN, ekspert w panelu Europejskiej Przestrzeni Badawczej. Członek Rady NCN od 2020 r. i jej przewodniczący od grudnia 2022 r.

Laureat Nagrody Naukowej im. Stefana Barbackiego (2001) oraz Nagrody Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego (2011) za osiągnięcia naukowe, odznaczony Złotą Odznaką za zasługi dla Uniwersytetu Śląskiego (2019).

Konkursy NCN

Narodowe Centrum Nauki wspiera badania podstawowe poprzez ich finansowanie w drodze konkursów na projekty badawcze oraz działania naukowe. W ofercie NCN znajdują się konkursy adresowane do naukowców na każdym etapie kariery, niezależnie od wieku i stażu. W większości konkursów mogą brać udział również obcokrajowcy. Dokumentacja jest zawsze dostępna w języku angielskim, a we wniosku tylko pojedyncze sekcje trzeba wypełnić po polsku.

W ofercie znajdują się obecnie zarówno konkursy krajowe, jak i konkursy ogłaszane we współpracy dwu- lub wielostronnej z innymi agencjami finansującymi badania naukowe, a także szereg programów organizowanych przez duże konsorcja międzynarodowe i sieci typu ERA-NET, których Centrum jest uczestnikiem.

Wnioski do NCN można składać w trzech obszarach tematycznych – grupach nauk:

nauki humanistyczne,
społeczne i o sztuce

nauki ścisłe
i techniczne

nauki o życiu

Naukowcy mogą składać wnioski z ramienia podmiotu, w którym są zatrudnieni (np. uczelni, instytutów naukowych PAN, instytutów badawczych) lub starać się o finansowanie indywidualnie. W większości konkursów w projekcie można zaplanować zakup aparatury naukowo-badawczej, z wyłączeniem tzw. dużej infrastruktury badawczej. Wnioski należy przygotować według wytycznych konkursowych, w języku polskim i angielskim oraz przesać do NCN w postaci elektronicznej poprzez system OSF zgodnie z terminami naboru wniosków.

Finansowanie otrzymują najlepsze projekty badawcze z zakresu badań podstawowych, których kierownicy dysponują niezbędnym doświadczeniem naukowym oraz zapleczem odpowiednim do ich realizacji.

Krajowe

REGULARNE

finansowane z budżetu NCN konkursy na projekty badawcze oraz działania naukowe, ogłaszane zgodnie z harmonogramem konkursów raz lub dwa razy w roku, skierowane do różnych grup badaczy

MINIATURA

SONATINA

SONATA

SONATA BIS

PRELUDIUM

MAESTRO

OPUS

OGŁASZANE WE WSPÓŁPRACY Z NARODOWĄ AGENCJĄ WYMIANY AKADEMICKIEJ (NAWA)

- PROFESURA NAWA
- POLSKIE POWROTY NAWA

Międzynarodowe

DWUSTRONNE

organizowane we współpracy z jedną zagraniczną instytucją finansującą badania naukowe

SHENG

DAINA

PROGRAM WEAVE

konkursy na międzynarodowe projekty badawcze organizowane we współpracy z zagranicznymi agencjami finansującymi badania naukowe w oparciu o procedurę Lead Agency Procedure (LAP)

- WEAVE-UNISONO
- OPUS + LAP/Weave

WIELOSTRONNE

konkursy na projekty angażujące kilku międzynarodowych partnerów, organizowane w wybranym obszarze tematycznym przez sieci instytucji finansujących badania naukowe

Konkursy krajowe

MINIATURA

Konkurs na działania naukowe służące realizacji badań podstawowych. Ma na celu wsparcie w planowanym ubieganiu się o finansowanie projektów badawczych w konkursach NCN. Konkurs skierowany jest do osób, które uzyskały stopień doktora w okresie do 12 lat przed rokiem wystąpienia z wnioskiem, nie kierowały i nie kierują projektem badawczym oraz nie są laureatami konkursów na stypendia doktorskie lub staże finansowane ze środków NCN. Ponadto, w dniu złożenia wniosku, osoba ubiegająca się o finansowanie w konkursie MINIATURA musi być zatrudniona przez wnioskodawcę na podstawie umowy o pracę.

SONATINA

Konkurs na projekty badawcze realizowane przez osoby będące do 3 lat po uzyskaniu stopnia naukowego doktora. Umożliwia pełnoetatowe zatrudnienie na stanowisku naukowym. Laureat konkursu otrzymuje również środki finansowe na realizację projektu badawczego w miejscu zatrudnienia.

SONATA

Konkurs na projekty badawcze realizowane przez osoby posiadające stopień naukowy doktora. Celem tego konkursu jest wsparcie kierownika projektu w prowadzeniu innowacyjnych badań naukowych o charakterze podstawowym, również z wykorzystaniem nowoczesnego zaplecza aparaturowego i/lub rozwiązania metodologicznego. W konkursie mogą brać udział naukowcy, którzy uzyskali stopień naukowy doktora od 2 do 7 lat przed rokiem wystąpienia z wnioskiem.

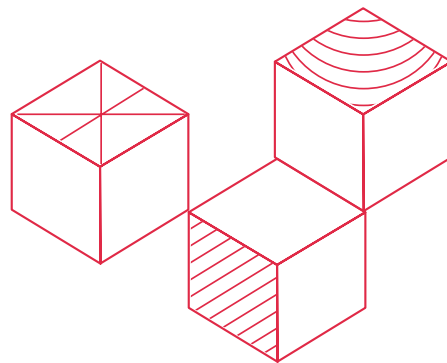
SONATA BIS

Konkurs na projekty badawcze mające na celu powołanie nowego zespołu naukowego realizowane przez osoby posiadające stopień lub tytuł naukowy, które uzyskały stopień doktora w okresie od 5 do 12 lat przed rokiem wystąpienia z wnioskiem. Konkurs skierowany jest do wyróżniających się młodych badaczy, którzy chcą utworzyć własny zespół, z którym będą prowadzić najbardziej nowatorskie prace.

PRELUDIUM

Konkurs na projekty badawcze realizowane przez osoby, które nie mają stopnia naukowego doktora. Projekty mogą trwać od roku do 3 lat i są realizowane pod nadzorem promotora lub opiekuna naukowego. Badania finansowane w ramach tego konkursu nie muszą być związane z przygotowywaną rozprawą doktorską.

MAESTRO

Konkurs na projekty badawcze prowadzone przez doświadczonych naukowców, mające na celu realizację pionierskich badań, w tym interdyscyplinarnych, ważnych dla rozwoju nauki, wykraczających poza dotychczasowy stan wiedzy, których efektem mogą być odkrycia naukowe. W konkursie mogą brać udział osoby posiadające co najmniej stopień naukowy doktora, które w ciągu ostatnich 10 lat przed rokiem złożenia wniosku spełniły określone w ogłoszeniu kryteria m.in. opublikowały co najmniej pięć publikacji w renomowanych czasopismach naukowych oraz kierowały realizacją co najmniej dwóch projektów badawczych wyłonionych w drodze konkursu.

OPUS

Konkurs na projekty badawcze otwarty dla wszystkich naukowców, niezależnie od etapu kariery naukowej. Projekty są realizowane indywidualnie przez kierownika projektu lub przez zespoły badawcze, w skład których wchodzi kierownik oraz adekwatna do zakresu projektu liczba wykonawców.

We wrześniu 2024 r. w ścieżce **OPUS + LAP/ Weave** otwarty zostanie nabór na projekty międzynarodowe realizowane we współpracy z zespołami z Austrii, Czech, Słowenii, Szwajcarii, Niemiec, Luksemburga oraz Belgii – Flandrii, których zadania finansowane będą przez agencje partnerskie NCN, w oparciu o rekomendację Centrum pełniącego rolę tzw. agencji wiodącej odpowiedzialnej za ocenę merytoryczną wniosku.

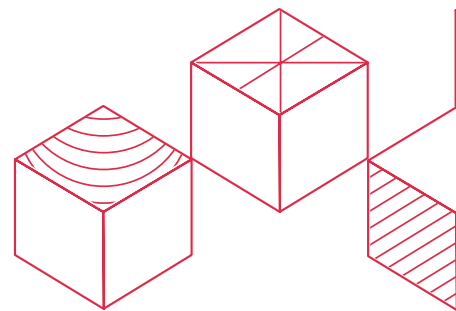
KONKURSY OGŁASZANE WE WSPÓŁPRACY Z NARODOWĄ AGENCJĄ WYMIANY AKADEMICKIEJ

Narodowe Centrum Nauki organizuje również programy we współpracy z polskimi instytucjami finansującymi naukę.

Współpraca między NCN i NAWA realizowana jest w ramach:

- **konkursu Polskie Powroty NAWA** (od trzeciej edycji) – skierowanego do polskich naukowców pracujących za granicą, umożliwiającego im powrót do kraju i zatrudnienie w polskich jednostkach naukowo-badawczych;
- **konkursu Profesura NAWA** – umożliwiającego uczelniom i instytucjom naukowym zaproszenie wybitnych specjalistów z priorytetowych dla siebie obszarów tematycznych.

NAWA pokrywa w tych projektach koszty zatrudnienia naukowców i członków zespołów projektowych, ich adaptacji i organizacji miejsca pracy, a także przeprowadzki do kraju. NCN finansuje natomiast tzw. komponenty badawcze realizowane w trakcie pierwszych 18 miesięcy od rozpoczęcia projektu. Wsparcie obejmuje podstawowe środki na prowadzenie badań, które następnie mogą być kontynuowane w ramach większych projektów badawczych.

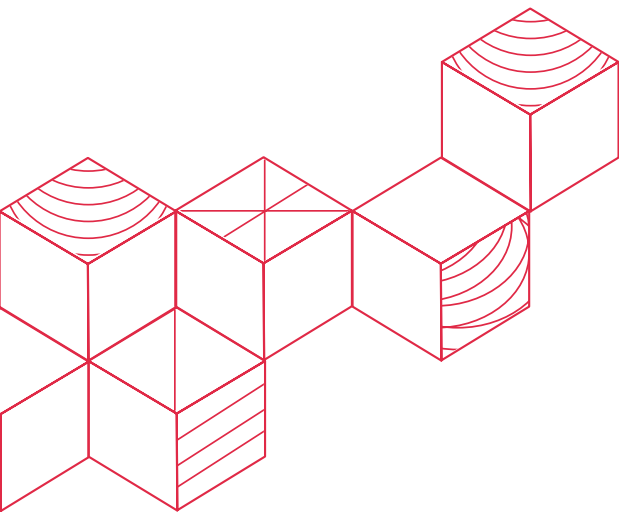

Współpraca międzynarodowa

Od początku działalności Narodowe Centrum Nauki wspólnie z instytucjami wspierającymi badania naukowe z zagranicy ogłasza konkursy na międzynarodowe projekty badawcze. Centrum współpracuje także z innymi agencjami, kształtując europejską politykę naukową i angażując się w działania stowarzyszenia Science Europe bądź projekty o charakterze tzw. CSA – *Coordination and Support Actions* (Działań Koordynacyjnych i Wspierających).

NCN co roku ogłasza konkursy wielostronne, współorganizowane z zagranicznymi agencjami finansującymi badania naukowe w ramach międzynarodowych sieci wspierających określone dziedziny nauk. Jest także koordynatorem dwóch sieci o tym charakterze – w obszarze technologii kwantowych (QuantERA) oraz w obszarze nauk społecznych i humanistycznych (CHANSE). Centrum prowadzi również program POLONEZ BIS adresowany do naukowców z zagranicy i współfinansowany w ramach inicjatywy Marie Skłodowska-Curie Actions.

Międzynarodowe sieci z udziałem NCN

Nazwa	Liczba organizacji	Liczba krajów	Obszary badawcze wspierane przez sieć
Biodiversa+	81	40	ochrona środowiska naturalnego i zrównoważone zarządzanie bioróżnorodnością
CHANSE	27	24	badania humanistyczne i społeczne
CHIST-ERA	32	28	technologie informacyjne i komunikacyjne
ForestValue2 (CSA)	14	11	gospodarka leśna, wzmacnianie innowacyjności i konkurencyjności sektora leśnego w Europie
HERA	26	25	badania naukowe z obszaru humanistyki odpowiadające na społeczne, kulturowe oraz polityczne wyzwania współczesnej Europy
JPIAMR	31	29	lekooporność drobnoustrojów
JPI Urban Europe	25	18	interdyscyplinarne badania odpowiadające na wyzwania współczesnych miast i obszarów zurbanizowanych
JPND	29	24	przyczyny występowania chorób neurodegeneracyjnych, wczesne wykrywanie ich objawów oraz odpowiednie formy terapii
M-ERA.NET	49	35	nauka o materiałach, inżynieria materiałowa, niskoemisyjne technologie energetyczne, materiały na potrzeby przyszłych technologii produkcji akumulatorów, zgodnie z założeniami Europejskiego Zielonego Ładu
NORFACE	25	19	nauki społeczne (dotychczas m.in. migracje, przyszłość państwa opiekuńczego, nierówności społeczne)
QuantERA	41	31	technologie kwantowe
Solar-Driven Chemistry	6	6	procesy fotochemiczne w świetle słonecznym
Trans-Atlantic Platform (T-AP)	18	13	nauki humanistyczne i społeczne
IMPRESS-U	9	6	współpraca z zespołami z Ukrainy i Stanów Zjednoczonych (a także, opcjonalnie, z Litwy, Łotwy i Estonii) na rzecz odbudowania i wzmocnienia potencjału nauki ukraińskiej; nauki ścisłe i techniczne, nauki o życiu i nauki społeczne

Międzynarodowe sieci koordynowane przez NCN

QuantERA to koordynowany przez Narodowe Centrum Nauki program na rzecz rozwoju technologii kwantowych, wdrażany przez jedną z największych sieci zaangażowanych w rozwój technologii kwantowych na świecie. QuantERA cieszy się dużym uznaniem partnerów, Komisji Europejskiej oraz środowiska naukowego, dzięki czemu po zakończonej pierwszej edycji programu, nastąpiła jego kontynuacja pod nazwą QuantERA II. Aktualnie, konsorcjum QuantERY pracuje nad złożeniem wniosku do Komisji Europejskiej w ramach programu Horizon Europe, w celu otrzymania grantu na dalsze działania sieci – jako QuantERA III.

Oprócz organizowania konkursów na projekty badawcze realizowane przez międzynarodowe konsorcja, misja programu QuantERA obejmuje również:

- wspieranie współpracy międzynarodowej pomiędzy organizacjami finansującymi badania w dziedzinie technologii kwantowych,
- monitoring polityki i strategii publicznych w obszarze technologii kwantowych w Europie (*mapping of public policies in quantum technologies*),
- współpracę z flagowym programem Komisji Europejskiej (*Quantum Technologies Flagship*),

- działania na rzecz wyrównywania szans kobiet i mężczyzn zarówno na poziomie samego programu, jak i finansowanych badań,
- upowszechnianie doskonałości naukowej i zapewnienie szerszego uczestnictwa (*widening*).

Łączny budżet programu QuantERA wynosi 123 mln euro, z czego 26,5 mln euro stanowi dofinansowanie Komisji Europejskiej w ramach Programu Ramowego UE Horyzont 2020. W czterech dotychczas przeprowadzonych konkursach ogłoszonych w latach 2017, 2019, 2021 i 2023 zakwalifikowano do finansowania 101 projektów.

Collaboration of Humanities and Social Sciences in Europe (CHANSE) to program ERA-Net Cofund koordynowany przez NCN, którego celem jest wspieranie badań naukowych w obszarze nauk humanistycznych i społecznych. Program CHANSE powstał w wyniku współpracy sieci HERA i NORFACE, wspierających badania z zakresu humanistyki i nauk społecznych. 10 mln euro w budżecie programu stanowi dofinansowanie pochodzące z Programu Ramowego UE Horyzont 2020.

Do zadań CHANSE należy finansowanie wysokiej jakości międzynarodowych projektów badawczych oraz inspirowanie współpracy między naukowcami a różnymi grupami interesariuszy, takimi jak

organizacje pozarządowe, instytucje kultury, pracodawcy, decydenci, szkoły itp. Program eksploruje nowe możliwości międzynarodowej współpracy badawczej i zapewnia szeroki zakres współpracy międzyakademickiej, społecznej i gospodarczej w krajach członkowskich, a także poza nimi.

W programie ogłoszono dotychczas 3 konkursy: *Transformations: Social and cultural dynamics in the digital age* – w którym zakwalifikowano łącznie 26 projektów, w tym 12 z udziałem polskich zespołów, a także *Crisis – Perspectives from the Humanities*, we współpracy z siecią HERA oraz *Enhancing well-being for the future*, we współpracy z siecią NORFACE, których rozstrzygnięcie nastąpi jesienią 2024.

NCN pełni rolę koordynatora działań krajowych w Europejskim Partnerstwie na rzecz Bioróżnorodności *Rescuing Biodiversity to Safeguard Life on Earth (Biodiversa+)*. Stanowi ono europejską platformę skupiającą krajowe oraz regionalne programy badań i innowacji na rzecz ochrony i wzmacniania bioróżnorodności na Ziemi.

Biodiversa+, współfinansowana ze środków Komisji Europejskiej, ma na celu połączenie nauki, polityki i praktyki na rzecz zmian transformacyjnych i stanowi element unijnej strategii na rzecz bioróżnorodności 2030. Biodiversa+ planuje ogłosić w sumie 6 konkursów na

międzynarodowe projekty badawcze. Do tej pory ogłoszono zostały 3: *BiodivProtect: Supporting the protection of biodiversity and ecosystems across land and sea*, *BiodivMon: Improved transnational monitoring of biodiversity and ecosystem change for science and society* oraz *BiodivNBS: Nature-based solutions for biodiversity, human well-being and transformative change*. Ogłoszenie kolejnego konkursu przewidziane jest na wrzesień 2024 r.

Partnerstwo postawiło sobie także inne ambitne cele:

- prowadzenie działań prognostycznych i identyfikacja problemów dotyczących stanu bioróżnorodności, dynamiki i trendów zmian oraz czynników stymulujących te zmiany;
- zapewnienie skutecznego, opartego na nauce wsparcia dla tworzenia i wdrażania polityki w Europie;
- wzmocnienie znaczenia ogólnoeuropejskich badań nad bioróżnorodnością w kontekście globalnym;
- stworzenie internetowej interaktywnej bazy infrastruktury badawczej oraz internetowej bazy projektów badawczo-rozwojowych z zakresu bioróżnorodności;
- budowanie potencjału podmiotów zajmujących się badaniami i innowacjami oraz zwiększanie wpływu programów i projektów badawczo-rozwojowych na społeczeństwa;
- wsparcie naukowców w obliczu wyzwań związanych z otwartą nauką;
- działania mające na celu zwiększenie transferu wiedzy naukowej.

Program Biodiversa+ będzie realizowany przez 7 lat, a jego budżet wyniesie w sumie 800 mln euro.

Konkursy wielostronne: ogłoszone w 2024 i zapowiedzi

Obszar	Program	Temat konkursu	Ogłoszenie	Termin składania wniosków wstępnych	Termin składania wniosków pełnych
NZ	JPcofuND2 (sieć JPND, Call 2024)	<i>Mechanisms and measurement of disease progression in the early phase of neurodegenerative diseases</i>	4 stycznia 2024	5 marca 2024	25 czerwca 2024
	BiodivTransform (partnerstwo Biodiversa+)	<i>Supporting societal transformation for the sustainable use and management of biodiversity</i>	wrzesień 2024	listopad 2024	kwiecień 2025
	BiodivNBS (partnerstwo Biodiversa+)	<i>Nature-based solutions for biodiversity, human well-being and transformative change</i>	11 września 2023	10 listopada 2023	9 kwietnia 2024
	JPIAMR-ACTION (sieć JPI AMR, Call 2024)	<i>Interventions Moving forward to Promote ACTion to counteract the emergence and spread of bacterial and fungal resistance and to improve treatments (IMPACT)</i>	10 stycznia 2024	14 marca 2024	9 lipca 2024
ST	CHIST-ERA IV (Call 2023)	<i>Multidimensional Geographic Information Systems (MultiGIS)</i>	16 stycznia 2024	nd	10 kwietnia 2024
		<i>Smart Contracts for Digital Transformation Ecosystems (SmartC)</i>			
		<i>Sustainable advanced materials for energy</i>			
		<i>Innovative surfaces, coatings and interfaces</i>			
		<i>High performance composites</i>			
	M-ERA.NET 3 (Call 2024)	<i>Functional materials</i>	5 marca 2024	14 maja 2024	20 listopada 2024
		<i>Materials addressing environmental challenges</i>			
		<i>Next generation materials for advance electronics</i>			

Z dofinansowania w ramach programu finansowania badań naukowych i innowacji UE „Horyzont 2020” korzystają programy: CHIST-ERA IV – umowa nr 857925; JPcofuND2 – umowa nr 825664; CHANSE – umowa nr 101004509; JPIAMR-ACTION – umowa nr 963864; M-ERA.NET 3 – umowa nr 958174; QuantERA II – umowa nr 101017733; POLONEZ BIS – umowa nr 945339. Z dofinansowania w ramach programu finansowania badań naukowych i innowacji UE „Horyzont Europa” korzysta program Biodiversa+ -umowa nr 101052342.

Centrum jest zaangażowane w program Weave oparty o procedurę agencji wiodącej (*Lead Agency Procedure* – LAP) polegającą na wykorzystaniu krajowych konkursów, uruchamianych przez każdą z zaangażowanych instytucji, do oceny projektów międzynarodowych. Wnioski o finansowanie dwu- lub trójstronnych projektów badawczych we wszystkich dyscyplinach nauki są poddawane ocenie merytorycznej tylko w jednej z instytucji – agencji wiodącej. Rolę agencji wiodącej pełni wybrana instytucja, właściwa dla jednego z zespołów uczestniczących w danym projekcie. Wnioski te są oceniane wraz z pozostałymi wnioskami złożonymi konkursie, również tymi, które nie mają międzynarodowego charakteru.

Centrum prowadzi w obrębie programu Weave współpracę z agencjami partnerskimi z Austrii (Austrian Science Fund, FWF), Czech (Czech Science Foundation, GAČR), Słowenii (Slovenian Research and Innovation Agency, ARIS), Szwajcarii (Swiss National Science Foundation, SNSF), Niemiec (German Research Foundation, DFG), Luksemburga (Luxembourg National Research Fund, FNR) oraz Belgii – Flandrii (Research Foundation – Flanders, FWO). Program ten powstał pod auspicjami stowarzyszenia Science Europe.

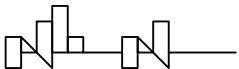
W NCN nabór dwu- lub trójstronnych wniosków we wszystkich dyscyplinach nauki w ramach programu Weave prowadzony jest w dwóch konkursach, zależnie od tego, czy rolę agencji wiodącej pełni zagraniczna instytucja partnerska czy NCN:

- w konkursie **Weave-UNISONO** – w przypadku wniosków krajowych, dla których wnioski wspólne są składane i oceniane w zagranicznych instytucjach partnerskich jako agencjach wiodących (FWF, GAČR, ARIS, SNSF, DFG, FNR lub FWO); konkurs został ogłoszony z naborem ciągłym od 4 stycznia 2021 r.;
- w jesiennej edycji konkursu **OPUS** – w przypadku wniosków o finansowanie projektów badawczych realizowanych w ramach współpracy LAP ocenianych w NCN jako agencji wiodącej (planowane ogłoszenie konkursu OPUS 28 + LAP/Weave: 16 września 2024 r.).

WSPÓŁPRACA DWUSTRONNA

Ogłoszenie wyników trzeciej edycji konkursu DAINA, na projekty polsko-litewskie, współorganizowanego z Research Council of Lithuania (LMT) nastąpi w listopadzie 2024 r.

W grudniu planowane jest ogłoszenie czwartej edycji konkursu SHENG, na projekty polsko-chińskie, realizowanego przy współpracy z National Natural Science Foundation of China (NSFC).

Iceland
Liechtenstein
Norway grants

Norway grants

Konkursy finansowane w ramach funduszy EOG i funduszy norweskich na lata 2014-2021

W programie *Badania Podstawowe* III edycji funduszy EOG i funduszy norweskich zostały ogłoszone trzy konkursy:

GRIEG: konkurs na polsko-norweskie projekty badawcze we wszystkich dziedzinach nauk, ze szczególnym uwzględnieniem badań polarnych i badań z zakresu nauk społecznych;

IdeaLab – innowacyjny, realizowany w formule sandpit interdyscyplinarny konkurs dla zespołów badawczych z Polski, Norwegii, Islandii i Liechtensteinu na przetomowe projekty badawcze odpowiadające na ważne wyzwania naukowe, geopolityczne i społeczno-gospodarcze;

POLS – konkurs mobilnościowy realizowany w formule małych grantów, dla naukowców z zagranicy chcących prowadzić badania w Polsce niezależnie od dyscypliny naukowej.

W konkursie GRIEG finansowanie otrzymało 35 polsko-norweskich projektów badawczych na łączną kwotę ponad 198 mln zł, natomiast w konkursie IdeaLab do finansowania zostały skierowane 3 projekty o łącznej wartości 17,5 mln zł. W ramach konkursu

POLS wsparcie finansowe w wysokości 28 mln zł przyznano 37 projektom.

W 2022 r., w ramach Mechanizmu Finansowego EOG zostało przyznane finansowanie w wysokości 1,27 mln euro na realizację predefiniowanego projektu polarnego CRIOS *Cryosphere Integrated Observatory Network on Svalbard*.

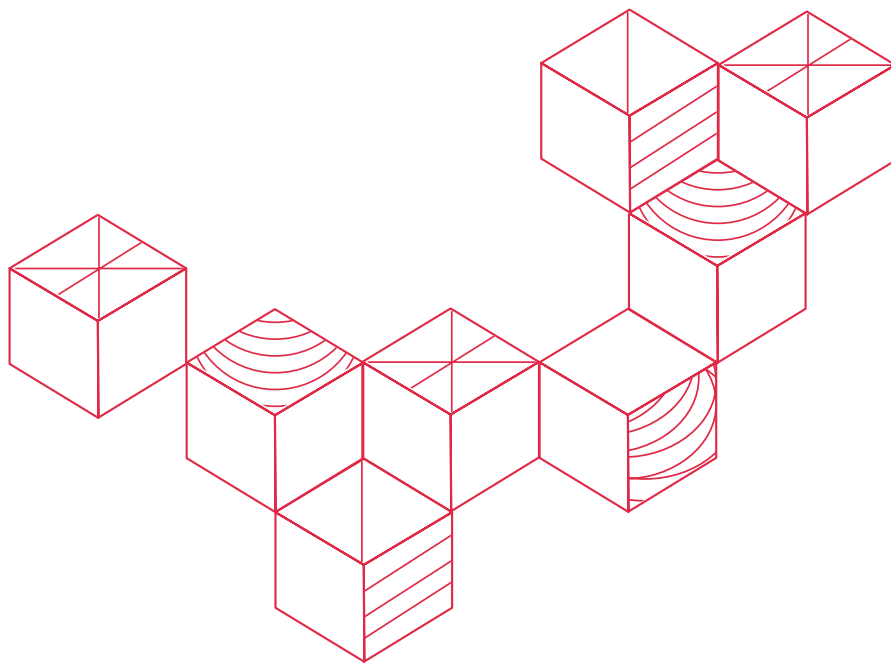
Z inicjatywy NCN jako operatora programu *Badania podstawowe* ogłoszono w lipcu 2022 r. program stypendialny dla ukraińskich studentów i naukowców nieposiadających stopnia doktora. Źródłem finansowania programu był fundusz współpracy dwustronnej, z którego środków w wysokości 2,18 mln zł przyznano stypendia dla trzydziestu siedmiu studentów i młodych naukowców z Ukrainy.

Kolejnym działaniem w ramach funduszu współpracy dwustronnej jest predefiniowana inicjatywa polarna *HarSval Bilateral initiative aiming at Harmonisation of the Svalbard cooperation*, na którą w 2024 r. zostały przekazane środki w wysokości 1, 58 mln EUR.

DIOSCURI

We współpracy z niemieckim Towarzystwem Maxa Plancka (MPG) Narodowe Centrum Nauki organizowało program DIOSCURI mający na celu tworzenie Centrów Doskonałości Naukowej w Polsce. W ramach czterech edycji konkursu przy polskich instytucjach przyjmujących, specjalizujących się w różnych

dziedzinach nauki, utworzonych zostało osiem Centrów Doskonałości Naukowej Dioscuri. Każde nowo powołane Centrum współpracuje z niemieckim partnerem naukowym, a jego finansowanie zapewnia NCN ze środków Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego RP oraz ze środków Ministerstwa Edukacji i Badań Naukowych Republiki Federalnej Niemiec. Liderzy Centrów Doskonałości Naukowej Dioscuri tworzą nowe zespoły naukowe w jednostkach przyjmujących i pozyskują dalsze środki na finansowanie badań w ramach swoich centrów.

Harmonogram

konkursów krajowych i realizowanych zgodnie z procedurą LAP w 2024 r.

Rodzaj konkursu	Rozpoczęcie naboru	Zakończenie naboru	Rozstrzygnięcie konkursu (najpóźniej)
Weave-UNISONO	nabór ciągły, kontynuowany w trakcie 2024 r., w terminach wynikających z harmonogramów obowiązujących w agencjach wiodących		wyniki ogłaszane sukcesywnie, zgodnie z terminami decyzji podejmowanych przez agencje wiodące
IMPRESS-U	nabór kontynuowany od 2023 r., ciągły do 31 grudnia 2025 r. lub wcześniejszego wyczerpania puli dostępnych środków		wyniki ogłaszane do 12 miesięcy od dnia złożenia wniosku krajowego
 MINIATURA 8	nabór ciągły od 1 lutego do 31 lipca		
 OPUS 27 PRELUDIUM 23	15 marca	17 czerwca	grudzień 2024 r.
 SONATA BIS 14 MAESTRO 16	17 czerwca	17 września	marzec 2025 r.
 OPUS 28 + LAP/Weave SONATA 20	16 września	16 grudnia	OPUS 28, SONATA 20 – czerwiec 2025 r. Weave – w zależności od terminu zatwierdzenia wyników oceny NCN przez agencje partnerskie z innych krajów, najpóźniej w listopadzie 2025 r.
 SONATINA 9	16 grudnia	17 marca 2025 r.	wrzesień 2025 r.

Eksperci NCN

Narodowe Centrum Nauki powołuje ekspertów w poszczególnych dziedzinach, których zadaniem jest merytoryczna, rzetelna, wnikliwa i bezstronna ocena wniosków składanych w konkursach oraz raportów z realizacji projektów, przeprowadzona zgodnie z odpowiednimi regulacjami przyjętymi przez Radę NCN. Ekspert jest niezależny w swoich działaniach i ocenach, a także zobowiązany do pracy w oparciu o osobiste kompetencje, doświadczenie i najlepszą wiedzę.

Eksperci zaangażowani do oceny wniosków i projektów finansowanych przez NCN:

- 1. członkowie zespołów ekspertów** – wybierani przez Radę NCN spośród wybitnych naukowców, powołani przez dyrektora NCN do oceny wniosków w ramach panelu dziedzinowego lub w grupie nauk. Oceniają wnioski indywidualnie na pierwszym etapie oceny. Podczas posiedzeń debatują nad wspólną oceną dla każdego wniosku i kolegialnie decydują o jego dalszych losach, m.in. o tym, czy znajdzie się on na liście projektów rekomendowanych do finansowania,
- 2. eksperci zewnętrzni** – wykonujący oceny indy-

widualne na drugim etapie oceny w większości konkursów NCN,

- 3. członkowie zespołów statych** – oceniający raporty z realizacji grantów NCN.

W 2023 r. w NCN powołano 2207 członków zespołów ekspertów, którzy na pierwszym etapie oceny zrecenzowali łącznie ponad 10,3 tysiąca wniosków. W drugim etapie procesu oceny wniosków uczestniczyło 6,7 tysiąca ekspertów zewnętrznych z kraju i z zagranicy, którzy wykonali ponad 8,3 tysiąca indywidualnych ocen. Niemal 98% z nich stanowili eksperci zagraniczni, którzy wykonali około 8,2 tysiąca recenzji.

W swoich działaniach eksperci NCN zobowiązani są do kierowania się troską o rozwój nauki w Polsce, poprzez wspieranie – w ramach swych kompetencji – badań naukowych, które najbardziej zasługują na promocję i finansowe wsparcie. W realizowaniu swych zadań zachowują zasadę poufności w odniesieniu do procesu oceniania, treści oceny oraz osób ją przygotowujących. Eksperci są zobowiązani do przestrzegania zasad etycznych przyjętych przez Radę NCN.

Ocena wniosków

Celem działalności Narodowego Centrum Nauki jest finansowanie najlepszych badań naukowych poprzez wypracowany dwuetapowy system środowiskowej oceny wniosków (*peer review*). Rada NCN przyjęła jako ogólną zasadę uwzględnianie w starannie przemyślanych proporcjach zarówno oceny jakości samego projektu, jak i dorobku jego wykonawców.

Proces oceny wniosku rozpoczyna się od dokonywanej przez koordynatorów dyscyplin oceny formalnej obejmującej weryfikację kompletności oraz prawidłowości przygotowania i złożenia wniosku o finansowanie projektu. Oceny merytorycznej wniosków dokonują zespoły ekspertów i przebiega ona dwuetapowo.

I ETAP

Wnioski są opiniowane przez członków zespołów ekspertów. Opinie indywidualne stanowią punkt wyjścia do dyskusji nad wnioskiem podczas pierwszego posiedzenia panelowego. Decyzja o odrzuceniu wniosku lub skierowaniu go do drugiego etapu oceny jest podejmowana kolegiąlnie przez zespół. Zespoły ekspertów przygotowują listy wniosków skierowanych do II etapu

lub do finansowania w konkursie MINIATURA (w tym konkursie ocena merytoryczna jest jednoetapowa).

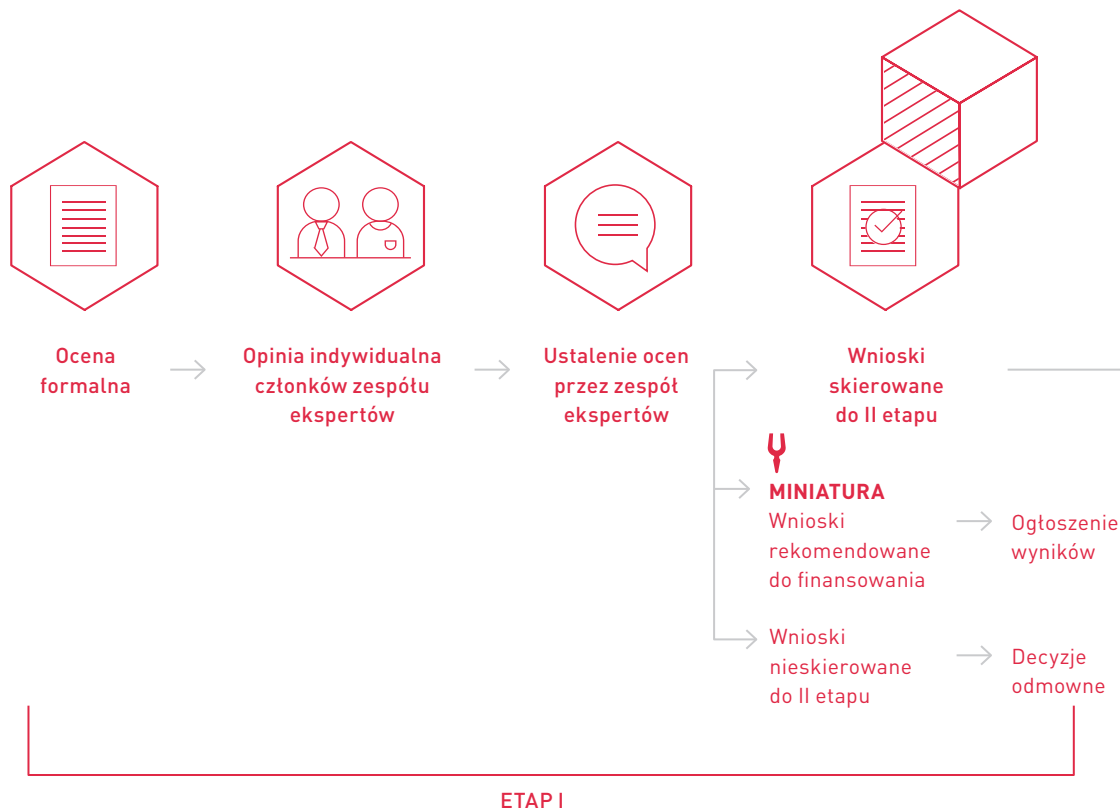
II ETAP

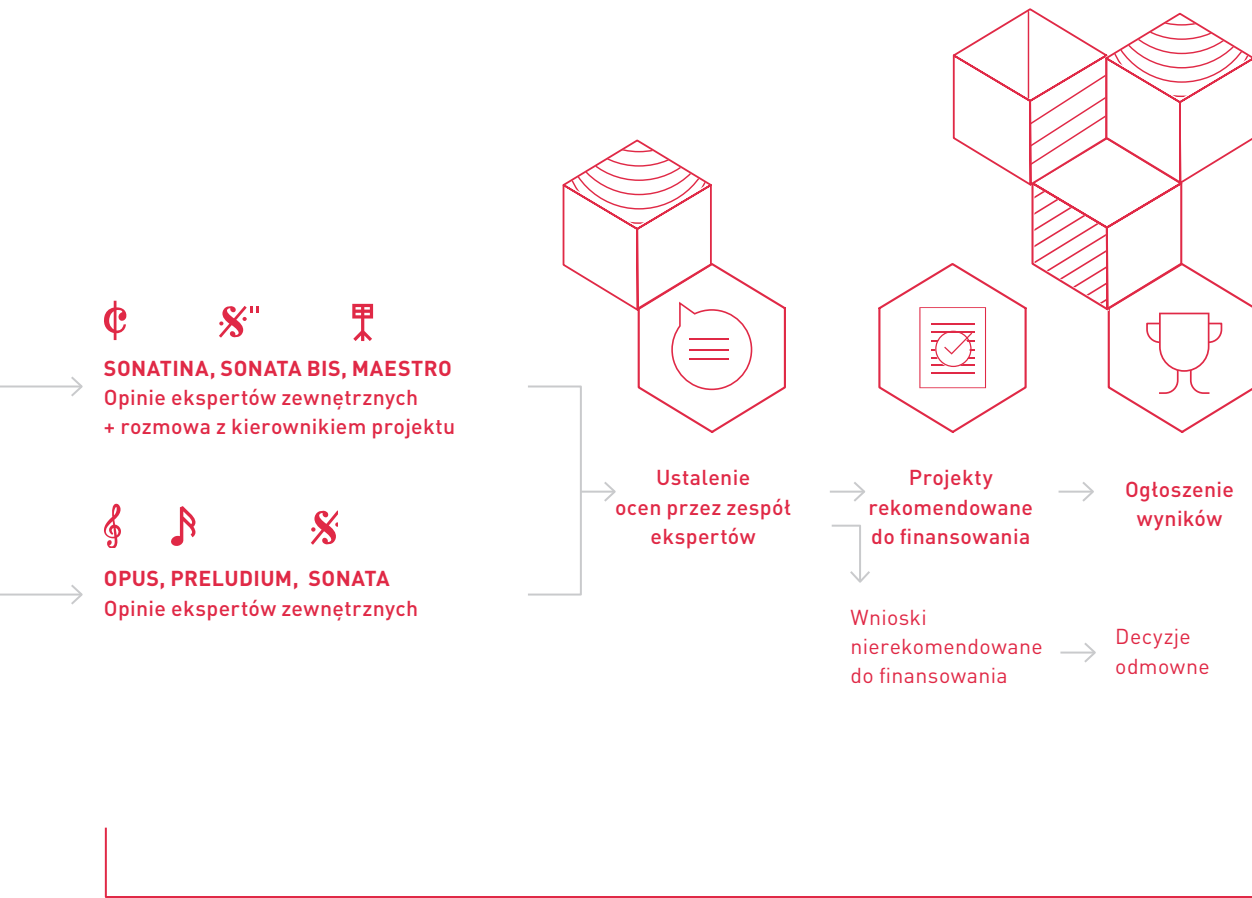
Przebiega jednym z dwóch trybów w zależności od konkursu. Wnioski złożone w konkursach OPUS, PRELUDIUM, SONATA, SONATA BIS, MAESTRO są opiniowane przez ekspertów zewnętrznych (recenzentów), w tym zagranicznych, których opinie są następnie omawiane przez zespół ekspertów podczas drugiego posiedzenia panelowego. Ekspertów zewnętrznych wskazują koordynatorzy dyscyplin z uwzględnieniem rekomendacji członków zespołu. W konkursach SONATINA, SONATA BIS oraz MAESTRO na II etapie oceny dodatkowo przeprowadzana jest rozmowa kwalifikacyjna.

Zespół ekspertów ustala ocenę wniosku oraz sporządza listy rankingowe wskazując wnioski rekomendowane do finansowania.

Schemat oceny wniosków został przedstawiony na kolejnych stronach.

Schemat oceny wniosków

ETAP II

Młodzi naukowcy

Jednym z priorytetów Narodowego Centrum Nauki jest wspieranie rozwoju młodych naukowców, czyli osób będących przed doktoratem lub do 7 lat po uzyskaniu stopnia naukowego doktora. Z myślą o nich powstały konkursy PRELUDIUM, PRELUDIUM BIS, SONATINA, SONATA, ETIUDA, FUGA, w których nie muszą rywalizować z bardziej doświadczonymi badaczami. W latach 2011-2023 ogłoszono w sumie 67 konkursów adresowanych do młodych naukowców.

NCN wspiera rozwój młodych naukowców poprzez finansowanie realizowanych przez nich badań. W krajowych konkursach* NCN rozstrzygniętych w 2023 r.:

32%

łącznej kwoty przyznanej naukowcom stanowiło finansowanie projektów realizowanych przez młodych naukowców,

51%

ogółu wniosków stanowiły wnioski złożone w konkursach adresowanych do młodych naukowców i w innych konkursach krajowych NCN, w których kierownik projektu spełniał definicję młodego naukowca,

59%

zakwalifikowanych do finansowania projektów jest realizowane przez młodych naukowców.

* Ze względu na brak danych nie ujęto konkursu TANGO, konkursów ogłaszanych wspólnie z NAWA oraz SZYBKIEJ ŚCIEŻKI DOSTĘPU DO FUNDUSZY NA BADANIA NAD COVID-19, a także Specjalnego Programu dla ukraińskich naukowców na kontynuowanie badań w Polsce.

Nagroda NCN 2023

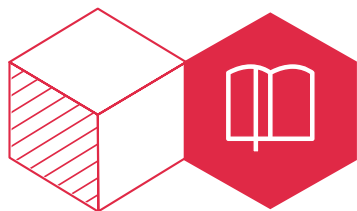
Nagroda Narodowego Centrum Nauki do 2023 roku była wyróżnieniem dla uczonych w wieku do 40 lat przyznawane za znaczące osiągnięcia naukowe dokonane w ramach badań podstawowych, udokumentowane publikacjami afiliowanymi w polskiej instytucji naukowej.

Od 2024 roku kandydatami do Nagrody NCN mogą być naukowcy do 12 lat od roku uzyskania stopnia doktora i odznaczają się znaczącym osiągnięciem naukowym, udokumentowanym publikacjami afiliowanymi w polskiej instytucji naukowej.

Nagrodę ustanowiła Rada Narodowego Centrum Nauki w lutym 2013 r. Wyróżnienie, w trzech obszarach badawczych: nauki humanistyczne, społeczne i o sztuce, nauki o życiu oraz nauki ścisłe i techniczne,

przyznaje kapituła, w skład której wchodzi dyrektor i Rada NCN.

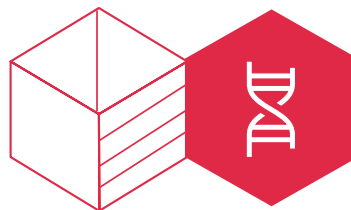
W 2023 r. wyróżnienia zostały przyznane już po raz jedenasty. Uroczystość wręczenia Nagrody NCN 2023 odbyła się 11 października w Galerii Sztuki Polskiej XIX wieku w Sukiennicach, oddziale Muzeum Narodowego w Krakowie.

nauki humanistyczne,
społeczne i o sztuce

nauki ścisłe
i techniczne

nauki
o życiu

Laureaci Nagrody NCN 2023

**NAUKI HUMANISTYCZNE,
SPOŁECZNE I O SZTUCE**

dr Karolina Ćwiek-Rogalska

Instytut Sławistyki Polskiej Akademii Nauk

Osiągnięcie naukowe: Wyznaczenie nowej kategorii kultur osadniczych (*resettlement cultures*) w badaniach nad kulturami obszarów post-przesiedleniowych

NAUKI O ŻYCIU

dr hab. Łukasz Opaliński, prof. UWr

Uniwersytet Wrocławski

Osiągnięcie naukowe:

Multiwalentne oddziaływania pomiędzy receptorami fibroblastycznych czynników wzrostu a naturalnymi i zaprojektowanymi ligandami do zastosowań w badaniach naukowych i medycynie

NAUKI ŚCISŁE I TECHNICZNE

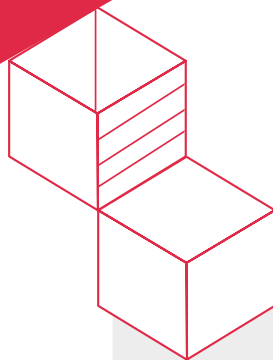
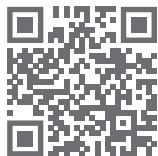
dr hab. Katharina Boguslawski, prof. UMK

Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu

Osiągnięcie naukowe:

Konstrukcja wiarygodnego i prostego w użyciu kwantowo-mechanicznego modelu związków chemicznych zawierających atomy aktywności; Opracowanie i rozwój innowacyjnych metod badania struktur elektronowych i śledzenia reakcji chemicznych aktywności w oparciu o teorię informacji kwantowej

Przykłady projektów finansowanych przez NCN

Norway
grants

Kierownik projektu:

dr hab. Magdalena Wrembel, prof, UAM
Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Tytuł projektu: Międzydziedzinowe badania w wielojęzyczności: Modelowanie nabywania języka trzeciego (L3) w różnorodnych kontekstach (ADIM)

Panel: HS2

Konkurs: GRIEG, ogłoszony 7 czerwca 2019 r.

Kierownik projektu:

prof. dr hab. Rafał Weron
Politechnika Wroclawska

Tytuł projektu: Przekraczanie granic w prognozowaniu cen energii elektrycznej (CrossFIT)

Panel: HS4

Konkurs: MAESTRO 10, ogłoszony 15 czerwca 2018 r.

Kierownik projektu:

mgr Łukasz Suprewicz

Uniwersytet Medyczny w Białymstoku

Tytuł projektu: Zewnątrzkomórkowa wimentyna jako cząsteczka sygnałowa w patogenezie zapalenia i uszkodzenia centralnego układu nerwowego u pacjentów z COVID-19

Panel: NZ6

Konkurs: PRELUDIUM 21, ogłoszony 28 marca 2022 r.

Kierownik projektu:

prof. dr hab. Ksenia Pazdro

Instytut Oceanologii Polskiej Akademii Nauk

Tytuł projektu: Detect2Protect: Nowe podejście w określaniu wpływu zanieczyszczeń chemicznych na ochronę bioróżnorodności Morza Bałtyckiego

Panel: NZ8

Konkurs: BiodivProtect, ogłoszony 1 października 2021 r.

Kierownik projektu:

dr hab. inż. Robert Bogdanowicz
Politechnika Gdańska

Tytuł projektu: Heterogeniczne diamentowe nanoarchitektury biosensoryczne: opto-elektrochemiczne interakcje z układami przeciwićiał

Panel: ST7

Konkurs: OPUS 22, ogłoszony 15 września 2021 r.

Kierownik projektu:

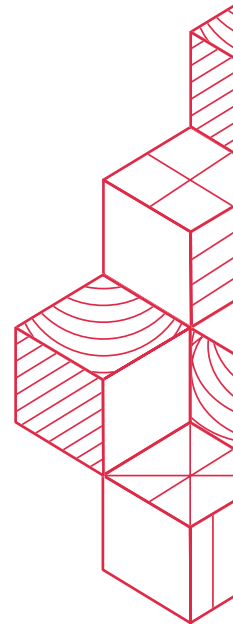
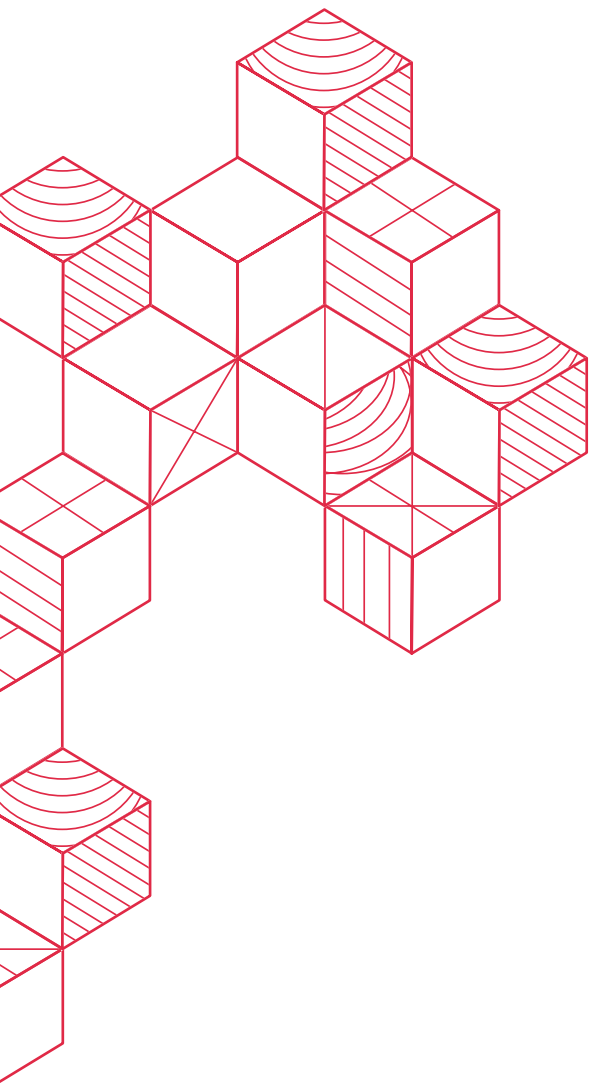
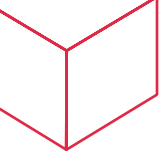
dr hab. Magdalena Stobińska, prof. UW
Uniwersytet Warszawski

Tytuł projektu: PhoMemtor – Kwantowe foniczne sieci memrystorowe

Panel: ST5

Konkurs: QuantERA, ogłoszony 12 marca 2021 r.

WWW.NCN.GOV.PL

GRAMY DLA POLSKIEJ NAUKI
2024